Yayım Tarihi : 16.03.2026
Yayımlandığı Yer : T24 BAĞIMSIZ İNTERNET GAZETESİ

Erdoğan SAĞLAM
Yeminli Mali Müşavir

VERGİ DENETİM KURULU PATRONLARA GÖNDERDİĞİ YAZILARLA 2025 YILI GELİR, HARCAMA VE BEYAN DURUMUNU SORGULAMAYA BAŞLADI

Her zaman iş insanlarına söylediğim bir söz vardır: Günümüzde kişisel muhasebenizi tutmanız veya tutturmanız şarttır. Nakit dengenizi takip etmezseniz sıkıntı yaşarsınız

Değerli okurlar, Vergi Denetim Kurulu (VDK) geçen yıl başlattığı gözetim programlarına bu yıl da devam ediyor.

Bu programlardan biri olan *"Yüksek Gelir Grupları Gözetim ve Uyum Programı"* kapsamında saha çalışmaları bugünlerde başlatıldı ve 16 binden fazla şirket ortağına standart yazılar gönderildi.

Bu yazılarda, tespit edilen riskli hususlar ve uyumsuzluklar paylaşılarak gerçek kişi ortaklar görüşmeye ve bilgi vermeye davet edildi.

2025 çalışmalarının sonuçları

VDK'nın 2025 yılı Faaliyet Raporuna göre, 2023 ve 2024 vergilendirme dönemlerinde büyük ölçekli şirketlere ortak olup, gelir vergisi beyannamesi ile gelir beyan etmeyen; ayrıca ücret, irat, kazanç ve hasılatları dolayısıyla haklarında herhangi bir vergi kesintisi bildirilmemiş, risk taşıyan (daha doğrusu **VDK tarafından risk taşıdığı düşünülen)** gerçek kişilere ilişkin olarak "Yüksek Gelir Grupları Gözetim ve Uyum Programı" kapsamında 10 bin şirket ortağı nezdinde gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda, söz konusu mükelleflerin matrahlarını 14 milyar 700 milyon TL civarında artırdıkları tespit edilmiş bulunuyor.

2026 yılında bu program kapsamında incelenen kişi sayısının yüzde 60 artırılmış olmasından, VDK'nın uygulama sonuçlarından memnun kaldığını anlıyoruz. Bu yılki sonuçlardan da memnun kalınırsa, izleyen yıllarda uygulamanın devam ettirilmesi söz konusu olabilir.

2026 çalışmaları nasıl yapılıyor?

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağının toplam gelirleri 2024 yılında 15 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 166'dan fazla ülkede bulunan 1.800 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 119.611 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

2026 çalışmaları aynen geçen yıl olduğu gibi yapılmaya başlandı. Öncelikle mükellefler görüşmelere çağrıldı.

Kişisel gözlemlerime göre, görüşmeler bayram sonrasına planlanmış bulunuyor. Nisan ayına verilen randevular da var. Bunda bilgi istenen kişilerin yapacakları hazırlık çalışmaları için kendilerine süre verilmesinin de etkisi var.

Yazılarda şirket ortaklık durumlarına ilişkin bilgi verildikten sonra;

1. Kişilerin ortak olduğu şirketlerin 2025 yılında kâr dağıtımı kapsamında, bu ortaklar adına vergi kesintisi yapıldığına ilişkin bir beyanlarının bulunmadığı,
2. Yine 2025 yılında elde edilen gelirlerin ortakların beyanları ile uyumlu olmadığı veya 2025 yılında beyan edilen herhangi bir gelir/kazanç unsurunun bulunmadığı,
3. 2025 yılında taşınmaz alış ve/veya satışlarının olduğu (bazı yazılarda taşınmaz alış/satış bilgilerine yer verilmiş bulunuyor),
4. Banka hareketlerinin incelenmesi sonucunda, potansiyel gelir ve harcama düzeyi ile vergi beyanları arasında uyumsuzluk olduğunun anlaşıldığı (yazılarda banka hesaplarından giden para, hesaptan nakit çekilen tutarlar, kredi kartları harcama durumu, çıkış toplamı, hesaba gelen para, nakit yatan para, hesaba gelen faiz, hesaba huzuru hakkı, maaş, ücret gibi açıklamalarla gelen para ve giril toplamına ilişkin bir özet tablo yer alıyor),

belirtiliyor.

Bayram nedeniyle gelir vergisi beyan süresinin uzatılacağı yönünde zaten bir beklenti vardı, şimdi bu yazılarla birlikte beyan süresinin kesin olarak uzatılacağını düşünüyorum.

Şimdi yukarıda belirtilen hususlarla ilgili görüş ve önerilerimi paylaşmaya geçiyorum.

1. **Madde**: Ortak adına 2025 yılında vergi kesintisi yapılıp beyan edilmemesinin nedeni, bu yıl kâr dağıtımı yapılmamış olmasından kaynaklanabilir. Veyahut 2024 yılında avans kar dağıtımı yapıldığı için vergi kesintileri 2024 yılında yapılmış olabilir. Avans kar dağıtımında bu sıkıntı (yani kesintinin yapıldığı dönemle kâr payının kesinleştiği/elde edildiği dönemin aynı olmaması) sürekli yaşanan bir durum. Bu sıkıntıyı yaşamamak için veya hataen kâr payını bir yıl önceden beyan eden edenlere rastlıyorum. Halka açık şirketlerde ayrıca küçük paylı ortakların kesinti beyanlarında da hatalar olabilir.

2. **Madde**: Henüz beyan süresi bitmemiş ve 2025 yılında elde edilen gelirlere ilişkin beyannamelerin çok önemli bir kısmı henüz verilmemişken, beyanların yapılmadığı ve uyumsuzluk olduğu nasıl tespit edilmiş anlamak mümkün değil!

3. **Madde**: Taşınmaz satış işlemlerinin “değer artış kazancı” veya “ticari kazanç” yönünden sorgulanmasını anlıyorum, ancak özellikle sadece taşınmaz alımlarının söz konusu olduğu durumlarda bu alımların neden sorgulandığını anlamıyorum.

4. **Madde**: Banka hareketlerinin analizi çok zaman gerektiren bir çalışma. İncelemeler sırasında tarafları en çok bu maddenin zorlayacağını tahmin ediyorum. Özellikle banka hesaplarına nakit giriş ve çıkışlarının yüksek olduğu durumlarda mükellefler gönüllü uyum kapsamında matraha ilavede bulunmaya veya beyanlar verilmişse bunların düzeltilmesine yönlendirilebilir.

Bu analiz yapılırken, yapılan harcamanın mutlaka 2025 yılında elde edilen gelirlerle karşılanmış olmasının zorunlu olmadığı açıktır. Kredi kartı harcamaları veya araç ya da taşınmaz alımları mevcut birikimler, bankalar veya akraba/yakın arkadaşlardan alınan borçlar veya gelir vergisine tabi olmayan ya da istisna olan para girişleri ile finanse edilmiş olabilir. Ailede bu satın almaların eşlere ait kaynaklardan da karşılanmış olması mümkündür.

Zaten bunlar düşünülmüş olmalı ki, yazılarda, görüşmeye gelirken gelir kaynaklarına ilişkin belgeler (kira, faiz, hisse gelirleri, aile desteği vs.) ve büyük tutarlı harcamaların kaynağına ilişkin izah edici belgeler (satış, miras, tasarruf bozumları vs.) ile banka hesap özetlerinin ve nakit giriş çıkış dökümlerinin getirilmesi de talep edilmiş bulunuyor.

Bu konuda uyarım, “aile desteği” açıklamasına ilişkin, çünkü bu açıklama veraset ve intikal vergisi yönünden sorgulanabilir. Eğer tutar geri alınmamak üzere verilmişse ve bu döneme ilişkin istisna tutarını (2025 yılı için işlem başına **53.339 TL’yi)** aşıyorsa, “ivazsız intikal” kapsamında veraset ve intikal vergisi ödenmesi gerekir.

Yasal düzenleme olmadan harcama sorgulaması yapılabilir mi?

Yaşı 50’nin üzerinde olanlar hatırlayacaktır. Ecevit’in başbakanlığı döneminde Zekeriya Temizel Maliye Bakanı iken 4369 sayılı Kanunla getirilen “Nereden Buldun?” düzenlemesi çok tartışmalara neden olmuş, bu nedenle önce ertelenmiş, sonra AK Parti iktidarının ilk uygulaması olarak kaldırılmış ve 4369 sayılı Kanun’dan önceki duruma dönülmüştü.

Bu uygulama ile gelirin tanımı değiştirilmiş ve yedinci gelir unsuru "kaynağı ne olursa olsun diğer her türlü kazanç ve iratlar" biçiminde değiştirilerek gelirin kapsamı genişletilmişti.

Yapılan bu yeni tanımlamayla, bir gelirin vergilendirilebilmesi için yasada açıkça belirtilmiş olması gerektiği yolundaki anlayış terkedilerek, bir gelirin vergilendirilmemesi için yasada açıkça vergiden ayrık tutulduğuna ilişkin bir kuralın bulunması gerektiği anlayışına geçilmişti. Ayrıca, ekonomik gelişmelere bağlı olarak yeni gelir öğelerinin ortaya çıkması durumunda bunların kendiliğinden verginin konusuna alınması sağlanmış, böylece Gelir Vergisi Kanununun ekonomik gelişmelere uyumu hızlandırılmıştı.

Sonuç olarak, 4369 sayılı Kanunla gerçekleştirilen değişiklikle, ödeme gücüne göre vergilendirme ilkesinden hareketle vergi adaleti, herhangi bir gelirin vergiye bağlı olup olmadığı konusunda vergi idaresi ile mükellefler arasında uyuşmazlık olasılığının azaltılması ve vergi tabanının genişletilmesi sağlanmıştı.

Ayrıca, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 30. maddesinin ikinci fıkrasına 4008 sayılı Yasa'yla eklenen 7. bentteki, maliye denetim elemanlarınca yapılan incelemeler sırasında mükelleflerin, her türlü harcama ve tasarruflarını vergisi ödenmiş ya da vergiye bağlı olmayan kazançlardan sağladıklarını kanıtlayamamaları durumunu re'sen vergi tarhını gerektiren nedenler arasına alan kural anlam kazanmıştı.

Bu düzenlemenin benzeri 2024'te yeniden mevzuatımıza getirilmek istenmiş, ancak Cumhurbaşkanı ikna edilemediği için bu değişiklik gerçekleştirilememişti.

Zaman zaman Ana Muhalefet Partisi CHP'nin de bu konuyu değerlendirdiğini ve kamuoyunun görüşünü öğrenmeye çalıştığını görüyoruz.

Kişisel görüşüm, bu doğrultuda bir düzenleme çıkarılmasının siyasi açıdan çok riskli olacağı yönündedir. **Nereden buldun yasası seçim kaybettirebilir**, demek abartı sayılmamalıdır.

Yasal dayanağı olmadan VDK'nın yukarıda açıkladığım sorgulamaları yapması doğru mudur?

Bence bu uygulamanın doğrudan bir sonucu yoktur. Çünkü kaynağı izah edilemeyen harcamaların otomatik olarak gelir sayılarak vergi tarh edilmesi yasal olarak mümkün değildir.

Bu uygulamanın olsa olsa kayıt dışılığı önleme konusunda mükellefleri korkutma ve beyanlarını artırma yönünde dolaylı etkileri olabilir. Nitekim uygulamanın "gönüllü uyum" kavramı ile anılması bu nedenledir. Ülkemizde bu yaklaşım sonuç vermektedir. Gerçekten de yasal düzenleme yerine etkili vergi inceleme yöntemleri ile para hareketlerini kontrol altına alarak kayıt dışılığı önlemeye çalışmak daha doğru bir politikadır. VDK'nın da bu yaklaşımı benimsediğini son iki yıldır uyguladığı programlardan çıkarıyoruz.

Şirket ortaklarına önerilerim…

Değerli yatırımcılar, şirkete ortak olarak yatırım yapmanın en önemli nedeni kâr payı geliri elde etmek ve/veya şirketin değerini artırarak belli bir süre içinde hisseleri elde çıkarmaktır.

Elden çıkarma daha istisnai bir durum olduğundan kişisel harcamaları karşılayacak düzeyde kâr payı geliri elde etmeye çalışmak doğru bir yaklaşım olacaktır.

Bu nedenle ortağı olduğunuz şirketlerin düzenli kâr payı ödemesini sağlamak isabetli bir tercihtir. Bunun yanısıra veya alternatifi olarak, şirkete verilen hizmetler karşılığında maaş almak veya huzur hakkı ödenmesini sağlamak da harcamaların finansmanı için doğru olacaktır. Düzenli bir kira geliri elde etmek de bu amaca hizmet eder.

Her zaman iş insanlarına söylediğim bir söz vardır: Günümüzde kişisel muhasebenizi tutmanız veya tutturmanız şarttır. Nakit dengenizi takip etmezseniz sıkıntı yaşarsınız.

VDK yazılarındaki tabloyu Maliye için değil, kendiniz için hazırlamanız daha iyi olmaz mı?

“Yüksek Gelir Grupları Gözetim ve Uyum Programı”, iş insanlarını uyaran, doğru düşünmeye yönlendiren bir uygulamadır.

Bu yazı için son sözüm: Devletin de nakit hareketlerini sıfırlamaya çalışması gerekir.